

sidste Foredrag tillade mig, ganske korteligt at komme tilbage derpaa. Det forekommer mig, at man i Anledning af denne forholdsvis mindre betydelige Sag, om nemlig Kongen skal tilstaaes denne Bevillingsret, som er foreslaaet, eller Bevillingerne forbeholdes særlige Love, — jeg siger „forholdsvis mindre betydelig“, forsaavidt det pecuniaire Resultat angaaer — er kommen ind paa et meget tilbent Gebeet, ja, jeg troer, et af de allerfildneste under en constitutionel Regjeringsform. Det, der har stødt Udvalget og flere af de ærede Talsere her, er nemlig, at man, ved at analysere det Forhold, hvori den Myndighed, som begjæres for Regjeringen, kommer til at staae til Rigsdagens Udgiftsbevillingsret, kommer til det Resultat, at denne Udgiftsbevillings- eller Udgiftsnægtelsesret, om man vil, dog ingenlunde er af det Omfang, man har tænkt sig. Det er imidlertid Noget, som slet ikke er eienommeligt for denne særlige Udgiftsbevilling, om hvilken her er Spørgsmaal; det er heller ikke etendommeligt for de øvrige Slags Udgifter, hvortil Regjeringen har Myndighed, som at anvise Understøttelse til underordnede Betjente osv., men det er Noget, som, saa at sige, angaaer hele den udøvende Magt. Det er nemlig aabenbart, at Regjeringen næsten paa ethvert Trin af sin Administration kan være istand til at foretage saadanne Handlinger, som, imedens de maae berettigede den vedkommende Private, med hvem Regjeringen træder i Forhold, til at ansee dem for endelige og forbindende, dog kunne tænkes at komme i Collision med Rigsdagens Udgiftsbevillingsret. Lader os tænke os f. Ex. det, der jo utvivlsomt henhører under den administrative Myndighed, at Regjeringen kan indgaae Contracter om Levefancer. Nu er det dog, naar saadanne Contracter ere indgaaede i Aarets Løb og have maattet indgaaes i Aarets Løb, naaget de angaae et fremtidigt Tidrum eller flere Aar, vist, at disse Contracter kunne af vedkommende Private, med hvem de ere indgaaede, ansees tilstrækkeligt gyldige, uden at derpaa udtrykkeligt erhverves Rigsdagens Sanction, og dog er det vist, at disse Contracter ikke kunne komme til Udførelse, naar Rigsdagen nægter de fornødne Midler dertil. Her er da eet af de Collisionstilfælde, hvor

Regjeringen har anvendt en Myndighed, som den kunde og burde anvende, og hvorpaa den ikke behøver ved et særligt Lovforslag at erhverve Rigsdagens Sanction, og hvor der dog kan opstaae Collision ved Rigsdagens Udgiftsbevillingsret. Men, kan man sige, Regjeringen kan ikke, ved at gjøre dette, udelukke Rigsdagen fra at nægte de fornødne Udgifter dertil; nei! det er vist, enhver Handling, som Regjeringen har foretaget, og som medfører Udgifters Anvendelse ud over den Finantsløv, hvorved allerede de fornødne Summer ere stillede til Disposition, den kan af Rigsdagen, naar denne vil bruge sin Magtsfuldkommenhed, gjøres ugyldig derved, at Rigsdagen nægter den fornødne Pengebevilling, saasandt som Rigsdagen kan standse det hele Regjeringsmaskineri, i alt Fald under det paa-gældende Ministerium, ved at nægte at vedtage Finantsloven; men det er ogsaa vist, at denne Myndighed meget sjældent af nogen Rigsdag vil blive anvendt, og deraf kommer det, at Udgiftsnægtelsesretten for Rigsdagen har meget mindre at sige med Hensyn til Fortiden, med Hensyn til den tilbagevirkende Kraft, som den kan udøve, end den har med Hensyn til Fremtiden. Rigsdagen anvender sin Udgiftsnægtelsesret mindre til at gjøre ugyldigt hvad den misbilliger af det, som Regjeringen har gjort, end til at kritisere Regjeringen for hvad den har gjort, og forebygge Deslige for Fremtiden. Og dette Forhold, der saaledes finder Sted mellem Regjeringen og Rigsdagen, er slet ikke andet end det, som i alle constitutionelle Stater har medført, at næsten aldrig nogen Minister sættes under Tiltale, fordi det er overmaade vanskeligt, naar en Minister ikke har gjort sig skyldig i de allerførste Malversationer, da at kunne bevise hans Forhold saaledes, at han derfor kan dømmes. Jeg troer saaledes, at man ikke behøver af Hensyn, som gaae meget videre end til denne enkelte i og for sig mindre vigtige Bestemmelse, at tage et Anstød, fordi man ikke vil være istand til at klare Forholdet aldeles nøiagtigt. Hvilken som helst Tilføining, man hertil kan gjøre, vil ikke kunne klare dette Forhold; om man for Exempel vilde gjøre en saadan Tilføining, som af en æret Landstingsmand for Kjøbenhavn (Wessely) blev antydet, at Kon-